

ทำความเข้าใจกับ ESG เทรนด์การดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน

ธนันธร มหาพรประจักษ์
ธนาคารแห่งประเทศไทย

นอกจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิดแล้ว สิ่งที่น่าสนใจจากทั่วโลกให้ความสนใจมากขึ้นในปีที่ผ่านมาคือ การลงทุนที่ให้ความสำคัญในเรื่องสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล หรือที่เรียกสั้น ๆ ว่า ESG (Environment, Social, Governance) โดยในสิ้นปี 2563 มีการออกตราสารหนี้ในลักษณะนี้ทำสถิติสูงสุดกว่า 2.7 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง คาดว่าในปีนี้จะเพิ่มเกือบเท่าตัวอยู่ที่ 4.5 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ บางขุนพรหมชวนคิดในวันนี้จึงขอใช้โอกาสนี้พูดถึงประเด็นนี้ค่ะ

ท่านผู้อ่านอาจสงสัยว่ากองทุน ESG คืออะไร หากยึดตามความหมายธนาคารโลกแล้ว คือ **การนำปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและการกำกับดูแลหรือธรรมาภิบาลมาพิจารณาในการวิเคราะห์ คัดเลือก และบริหารการลงทุน เพื่อสร้างโอกาสให้กับธุรกิจและดึงดูดนักลงทุน** สำหรับด้านสิ่งแวดล้อมปัจจัยที่พิจารณาประกอบด้วย การเปลี่ยนแปลงด้านภูมิอากาศ การปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์หรือการปล่อยมลภาวะอื่น ๆ การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และคำนึงถึงความหลากหลายทางชีวภาพ สำหรับด้านสังคมมุ่งเน้นการคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน มาตรฐานด้านความปลอดภัยและสุขภาพของแรงงาน รวมถึงความสัมพันธ์กับชุมชน ขณะที่ด้านธรรมาภิบาลจะเน้นการกำกับดูแลกิจการให้มีความโปร่งใส มีกลไกการตรวจสอบหรือถ่วงดุล ดำเนินการภายใต้กฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด

เหตุใดบริษัทที่เน้น ESG ถึงได้รับความนิยมมากขึ้นเทียบกับอดีตที่เน้นกำไรของบริษัทเป็นสำคัญ บทวิเคราะห์ของบริษัทบริหารจัดการสินทรัพย์หลายแห่งชี้ว่า **การลงทุนในบริษัทที่เน้น ESG หรือบริษัทที่ดำเนินธุรกิจโดยเน้นความยั่งยืนสร้างผลตอบแทนที่ดีกว่าบริษัทที่ไม่คำนึงถึงปัจจัยเหล่านี้ในระยะยาว** ส่วนหนึ่งเพราะเมื่อบริษัทสามารถระบุปัจจัยที่มีความสำคัญต่อความยั่งยืนของบริษัทได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว จะส่งผลต่อศักยภาพในการดำเนินธุรกิจของบริษัทที่จะโดดเด่นเหนือกว่าคู่แข่ง ประกอบกับสถาบันการเงินหลายแห่งมีรายชื่อประเภทของอุตสาหกรรมที่จะไม่สนับสนุนเม็ดเงินลงทุนซึ่งส่วนใหญ่เป็นบริษัทที่ไม่ได้คำนึงถึง ESG เช่น โรงไฟฟ้า ถ่านหิน บริษัทยาสูบ หรือสินค้าที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม เป็นต้น นอกจากนี้ สถานการณ์โควิดเป็นอีกหนึ่งตัวเร่งที่ทำให้นักลงทุนให้ความสำคัญกับ ESG สูงขึ้นรวดเร็วอย่างไม่เคยเป็นมาก่อนอีกด้วย

สำหรับไทย ESG กำลังได้รับความนิยมมากขึ้นเช่นกัน บริษัทจดทะเบียนหลายรายมีการนำข้อมูลด้าน ESG มาจัดทำรายงานความยั่งยืน (sustainability report) เพื่อเปิดเผยต่อผู้ถือหุ้น นักลงทุน และสาธารณชนควบคู่กับรายงานข้อมูลทางการเงิน ขณะที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยก็มีการจัดทำรายชื่อ “หุ้นยั่งยืน” ของบริษัทจดทะเบียน เพื่อส่งเสริมการลงทุนในธุรกิจที่คำนึงถึง ESG และมีการทบทวนรายชื่อดัชนีทุกครึ่งปี ซึ่งส่วนใหญ่ยังประกอบด้วยบริษัทขนาดใหญ่เป็นหลัก ทั้งนี้ หากพิจารณาในระดับสากลแล้ว ผลการสำรวจขององค์กรสหประชาชาติด้านความร่วมมือเพื่อความยั่งยืน (UN Global Compact) พบว่ามีบริษัทเพียง 1 ใน 4 เท่านั้น ที่มีการตรวจสอบและประเมินด้าน ESG อย่างชัดเจน ซึ่งภายในปี 2573 (หรือ ค.ศ.2030) บริษัทที่ไม่มี ESG อาจกลายเป็นบริษัทที่ล้าหลัง หรือไม่สอดคล้องกับมาตรฐานเป้าหมายความร่วมมือด้านความยั่งยืนของโลกที่ประเทศสมาชิกกว่า 193 ประเทศรวมถึงไทยได้ให้คำมั่นว่าจะร่วมกันบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals :SDGs)

การลงทุนที่ยั่งยืน หรือการลงทุนที่คำนึงถึง ESG เป็นอีกหนึ่งกระแสที่สำคัญในอนาคต และเป็นโอกาสของธุรกิจที่มีพื้นฐานและสนใจเรื่องความยั่งยืนเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ที่จะเร่งเครื่องยกระดับ เพื่อให้ก้าวขึ้นมาเป็นผู้นำด้านนี้ ขณะที่ธุรกิจที่ไม่เคยให้ความสำคัญในเรื่องนี้โดยเฉพาะบริษัทขนาดกลางถึงเล็ก จะต้องเริ่มคำนึงถึง ESG และผนวกเข้าไปในกระบวนการดำเนินธุรกิจและผลักดันให้เป็นวัฒนธรรมหรือค่านิยมขององค์กรต่อไปค่ะ

บทความนี้เป็นข้อคิดเห็นส่วนบุคคล ซึ่งไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับข้อคิดเห็นของธนาคารแห่งประเทศไทย